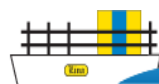

Barn- och ungdomskulturplan för Töreboda kommun

Antaget av kommunfullmäktige 2023-05-29

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	2
Organisation och ansvar	6
Ekonomi.....	6
Kulturyttringar som omfattas av barn- och ungdomskulturplanen.....	6
Musik, drama och dans	6
Film.....	6
Konst.....	7
Litteratur.....	7
Scenkonst.....	8
Vårt kulturarv.....	9
Genomförande.....	9
Uppföljning.....	9

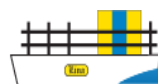
Bakgrund

Vi vet att motion, matvanor och sömn påverkar individens hälsotillstånd. De senaste decenniernas forskning vid världens stora universitet, har klarlagt kulturens effekter på den mänskliga hjärnans utveckling. Det är viktigt att hela hjärnan används och stimuleras redan från tidig ålder, för att förbättra individens förmåga och hälsotillstånd.

Kultur och den miljö vi vistas i, ökar människans livskvalitet, kan avledda smärta, påskyndar tillfrisknandet efter olyckor och stimulerar dess totala förmåga. Med andra ord är kultur en viktig kvalitetsfråga, samtidigt som det är en ekonomisk fråga.

Töreboda kommun vill strukturera och kvalitetssäkra det kulturutbud som erbjuds barn och ungdomar i förskolan och grundskolan. Syftet är att få barn och ungdomar intresserade av olika kulturyttringar så att kultur blir ett naturligt inslag i vardagen, såväl under förskole- och skoltiden som på fritiden.

Den som i tidig ålder grundlägger vanor och behov av kulturell verksamhet. Kommer oftast att vara en flitig kulturkonsument resten av livet. Barn och ungdomars tillgång till och medskapande av kultur är en viktig faktor för att skapa förståelse för sin omvärld och sitt kulturarv, vilket skapar känsla av sammanhang.

Det egna medskapandet i kulturella aktiviteter övar fantasin och den egna skapande förmågan ökar möjligheten till kreativitet och stärker självkänslan.

Det finns en rad internationella, nationella och lokala dokument som styr och vägleder arbetet med barn- och ungdomskultur.

FN:s konvention om barns rättigheter

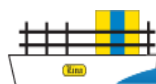
I artikel 4 står angivet att

”Konventionsstaterna ska sträva efter att till det yttersta av sina tillgängliga resurser söka förverkliga barnets sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter.”

I artikel 31 står att läsa att

”Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

Konventionsstaterna skall respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och skall uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet.”

På nationell nivå är **Läroplan för förskolan, Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet** och **Bibliotekslagen** styrande för verksamheten.

I Läroplan för förskolan, Lpfö 18 står bland annat följande under rubriken "Förskolans uppdrag"

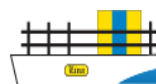
"I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv – värden, traditioner och historia, språk och kunskaper – från en generation till nästa. Förskolan ska också se till att olika kulturer synliggörs i utbildningen. Barnen ska ges tid, rum och ro till eget skapande. De ska få möjlighet att utforska, reflektera kring och beskriva sin omvärld. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Detta inbegriper att barnen ska få möjlighet att konstruera, forma och skapa genom att använda olika material och tekniker, såväl digitala som andra. På så sätt är skapande både ett innehåll och en metod i förskolan för att främja barnens utveckling och lärande. Utbildningen i förskolan ska ge barnen möjlighet att använda matematik för att undersöka och beskriva sin omvärld samt lösa vardagliga problem. Utbildningen ska också ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information."

I Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022 står bland annat följande under rubriken "Skolans uppdrag"

"Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig."

I Bibliotekslagen (2013:801) fastslås allas rätt till bibliotek i sin kommun och rätten till fria lån och att folk- och skolbiblioteken ska *"ägna särskild uppmärksamhet åt barn*

och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar."

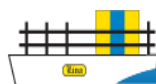

I **Västra Götalandsregionen** är barn- och ungdomars kultur en prioriterad verksamhet.

Tankarna formuleras i dokumentet *Rätt att vara med: handlingsprogram för barn och ungdomars kultur*, vilket ingår i regionens övergripande vision Det goda livet. Även i *Västra Götalandsregionens regionala kulturplan 2020–2023* har barn och ungas rätt till kultur en framträdande roll.

Barn och ungdomar i Töreboda kommun ska, under sin tid i kommunens förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem och anpassad grundskola ges möjlighet till att få uppleva och pröva många olika kulturformer (se nedan).

Töreboda kommuns kulturskola bör erbjuda barn och ungdomar undervisning på musikinstrument, solosång, körsång, drama, film och media och dans. Kulturskolan har också en mängd olika ensembler som man kan var med och spela i.

Organisation och ansvar

I Töreboda kommun samordnas scenkonst för förskolorna av kommunens skoladministratörer, annars står varje enhet själva för planering och genomförande av kulturaktiviteterna för barnen i förskolorna. De kulturaktiviteter som genomförs inom grundskolan planeras och beslutas av rektor och personal på varje enhet. Vid behov finns stöd att få från Kultur i Västs konsulenter för barn och unga genom kommunens samordnare tillika den som ansöker om arrangörsstöd.

I dagsläget ansvarar en av skoladministratörerna för ansökan av arrangörsstöd från Kultur i Väst, Västra Götalandsregionen.

Ekonomi

För genomförandet av barn- och ungdomskulturplanen nyttjas medel i de olika verksamheternas budget. Arrangörsstödet finns att söka från Västra Götalandsregionen.

Kulturyttringar som omfattas av barn- och ungdomskulturplanen

De kulturaktiviteter som alla barn och ungdomar i Töreboda kommun ska få ta del av är:

Musik, dans, film, konst, litteratur, scenkonst, drama, vårt kulturarv samt teknik och multimedia.

Musik, drama och dans

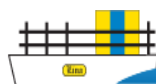
Alla barn och ungdomar ska få ta del av musik av god kvalitet. Musiken stimulerar hjärnan och utvecklar bland annat känslor, fantasi, rytmik och rörelse.

För att nå detta mål:

- Ska barnen redan på förskolan, regelbundet utöva sång och musik.
- Ska Töreboda ha en aktiv Kulturskola, som årligen genomför samverkansprojekt med skolans barn i åldrarna 6–9 år.
- För de yngre och äldre skolbarnen ordnas musik, dans och drama från kulturskolan i den mån det är möjligt.
- Ska kulturskolans elever i åldrarna 6–15 år medverka vid ett kulturevenemang (med ev. handledning) någon gång under utbildningstiden.
- Ska alla elever i årskurs 7–9 någon gång under högstadietiden få en professionell musikupplevelse.

Film

Alla barn och ungdomar ska erbjudas film av god kvalitet, som ger erfarenheter och upplevelser av bland annat spänning, humor, sorg och glädje. Film kan träna empatiförmågan ge motbilder till rasism och förtryck.

För att nå detta mål:

- Ska film vara en naturlig del av undervisningen och erbjudas samtliga elever flera gånger under skoltiden. Förskolan och skolans lärare ansvarar för att detta genomförs. Eftersträvansvärt är att någon gång under skoltiden besöka en riktig biograf.

Konst

Alla barn och ungdomar ska få ta del av konst. Att uppleva konst väcker nyfikenhet, utvecklar fantasin och ger lust till eget skapande.

För att nå detta mål:

- Ska alla barn via konstprojekt arbeta med ett kreativt skapande under sin förskoletid (titt-skåp)
- Ska alla elever i årskurs f-6 få ta del av konsten som presenteras i den årliga konstrundan längs Göta kanal i Töreboda.
- Ska eleverna på högstadiet få ta del av konst exempelvis på Skövde konstmuseum.

Litteratur

Alla barn och ungdomar ska ha god tillgång till böcker och få inspiration till läsning. Tidig kontakt med böcker hjälper till att utveckla språket.

Skolbibliotekens verksamhet regleras i skollagen och folkbibliotekens verksamhet i bibliotekslagen.

Skolbiblioteket ska främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet.

Kommunens folkbibliotek ska tidigt introduceras för barnen som en plats som tillhandahåller litteratur och läsupplevelser för lustläsning och nöje under fritiden.

För att nå detta mål:

- Samarbetar Barnhälsovården och kommunbiblioteket för att nå nyblivna föräldrar. Barnhälsovårdens fokus är språkutveckling och kommunbibliotekets insats belyser vikten av högläsning, läslust och den goda upplevelsen.
- Delar kommunbiblioteket ut utvalda småbarnsböcker till nyblivna föräldrar. Detta sker i samarbete med Barnhälsovården och titlarna väljs ut av VGR.

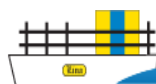
- Erbjuds alla förskoleklasser att komma till kommunbiblioteket för att få sitt första lånekort och en introduktion till biblioteket.
- Erbjuds varje år årskurs 2 och 5 ett bokpratsbesök av barnbibliotekarien.
- Ska författarbesök erbjudas eleverna f-6. Planering och genomförande av detta ansvarar skolan för men biblioteket är en viktig resurs i valet av författare.

Scenkonst

Alla barn och ungdomar ska ha möjlighet att uppleva scenkonst av olika slag. Dans och teater är viktiga redskap för att stimulera och utveckla bland annat fantasi, kreativitet och känslor.

För att nå detta mål:

- Ska barn och ungdomar erbjudas möten med scenkonst av olika slag.
- Ska alla elever i årskurs 7–9 någon gång under högstadietiden få uppleva en professionell teaterföreställning.

Vårt kulturarv

Alla barn och ungdomar ska få kunskap om det lokala och regionala kulturarvet, vilket skapar förståelse och sammanhang i tillvaron.

För att nå detta mål:

- Ska eleverna besöka de unika kulturarvsplatser som finns i Töreboda kommun och i vissa fall även angränsande kommuner (exempel: Ymseborg, Göta kanal och hembygdsgårdarna.
- Ska eleverna i årskurs f-6 ges tillfälle att besöka Ekehagens forntidsby.
- Ska eleverna i årskurs 9 besöka Stockholm och där specifikt Sveriges riksdag samt gå en rundvandring i gamla sta'n.

Genomförande

Stora delar av kulturaktiviteterna genomförs av de som arbetar med barnen i vardagen. Några aktiviteter sker i samarbete med externa aktörer.

Uppföljning

Skolchefen tillsammans med rektorsgruppen ansvarar för att planen årligen utvärderas och vid behov revideras.

